

Groningen stadswandeling

Lengte: 8 km
 Start- en eindpunt:
 VVV Grote Markt 29

Duur: 120 minuten

Eindoordeel wandeling,
 horecagelegenheid en
 mindervalidentoilet:

6

Er kan zoveel meer dan je denkt

Routebeschrijving en bezienswaardigheden langs de route

Deze stadswandeling is gebaseerd op de Stadswandeling Groningen van de VVV Groningen. Hier is een uitgebreidere beschrijving te verkrijgen. De lage beoordeling heeft te maken met slecht toegankelijke mindervalidentoiletten en omdat de route door de bestrating (hobbelig en soms smal) en drukte soms lastig was in een rolstoel.

1. De Zuidzijde van de Grote Markt heeft enkele gevels uit de 17^e en 18^e eeuw. De overige zijdes van de markt zijn verwoest tijdens de bevrijding in 1945. Het doel van **het Forum** (de nieuwbouw aan de Oostzijde) is om de vooroorlogse opzet en intieme sfeer van de Grote Markt te herstellen.
2. Ga de **Poelestraat** in. Dit is het middelpunt van het Groninger uitgaansleven. Ga rechtsaf de Peperstraat in.
3. **Het St. Geertruids- of Pepergasthuis** werd in 1405 gesticht als instelling van liefdadigheid. Armen, zieken en reizigers kregen hier onderdak (St Geertruid is de beschermheilige van reizigers en pelgrims). Rond het ene hofje bevinden zich kerk, eetzaal en voogdenkamer. Aan het andere hofje staan rondom een bleekveldje de (armen)huisjes. Ga terug naar de Peperstraat en sla linksaf de Kleine Peperstraat en dan rechtsaf het Gedempte Kattendiep op naar het Hoornstraatje (links). Ga aan het eind rechts naar de Steentilstraat en vervolgens links naar de Rademarkt. Zonder rolstoel is het hofje via een trapje aan de achterzijde te verlaten.
4. **Het St. Antonygasthuis**, gesticht in 1517 bevond zich oorspronkelijk buiten de stadsmuur. Er woonden namelijk niet alleen armen, maar ook pestlijders en geesteszieken. Vervolg de route naar de Verlengde Oosterstraat.
5. **De Sint Jozefkathedraal** ontleend zijn naam aan de vele arbeiders die vroeger in deze omgeving woonden. De toren heeft als bijnaam Dronkemanstoren omdat je altijd twee wijzerplaten (dus 'dubbel' ziet). Ga rechtsaf naar de Heresingel.
6. Aan het begin staat '**De Boom**', een monument voor H.N. Werkman, lid van de kunstgroep 'de Ploeg' die aan het eind van de Tweede Wereldoorlog gefusilleerd werd.
7. Op **het Hereplein** staat de door A. Hesselink gebeeldhouwde versie van 'Langs moeders graf' van de schilder Jozef Israëls.
8. De Herestraat is de oude, belangrijke verbindingsweg naar het zuiden en ook nu nog de hoofdstraat van Groningen. De plek waar oorspronkelijk **de Herepoort** stond, wordt gemarkeerd door natuursteen in het plaveisel. Ga linksaf naar de Kleine Pelsterstraat en de Pelsterstraat.
9. **Het Heiligen Geestgasthuis** werd gesticht door de Orde van de Heilige Geest. Hun kenmerk – het dubbele andreaskruis – zie je op diverse plaatsen. In het gasthuis werden niet alleen armen en ouderen verzorgd, het was ook een herberg. Ga rechtsaf naar Nieuwstad, linksaf naar Klein Haddinggestaat en recht naar Gedempte Zuiderdiep.
10. Het gebouw van de **Dienst Ruimtelijke Ordening** is gebouwd in de Amsterdamse School Stijl. Er is de gelegenheid om (met een kleine omweg) het Groninger Museum te bezoeken (linksaf via Ubbo Emmiusstraat). Ga anders rechtsaf naar Folkingestraat.

11. Groningen kende een grote Joodse gemeenschap en daarom werd in 1906 een nieuwe **synagoge** gebouwd in Moorse stijl.
12. **De Folkingestraat** is een verrassende winkelstraat en vormt het middelpunt van de oude Joodse buurt. Op verschillende plekken in de straat herinneren kunstwerken aan de Joodse gemeenschap. Ga rechtsdoor naar de Vismarkt.
13. **De Korenbeurs** heeft een bijzondere gietijzeren bovenconstructie met veel ramen. De goede lichtinval was nodig om de granen te keuren. Ga linksaf naar A-Kerkhof.
14. De **Aa-kerk** staat in de oude havenbeurt en is gewijd aan Maria en St.Nicolaas, beschermheilige van schippers. Aan de noordzijde van de kerk is het Hamzehuis. Ga rechtdoor naar de Brugstraat.
15. Het **Noordelijk Scheepvaartmuseum** is gevestigd in twee van oorsprong middeleeuwse, Gotische koopmanswoningen. Nr. 24 heet het Gotische Huis en heeft nog de oorspronkelijke gevel. Het was ooit een brouwerij. Nr. 26 is het Cantershuis en heeft een karakteristieke onderdoorgang naar de binnenplaats. Ga voor de A-brug rechtsaf.
16. Rond de **oude Aa-haven** staat talrijke roodstenen pakhuizen, die eraan herinneren dat Groningen in de middeleeuwen een belangrijke handels- en Hanzestad was. Hier waren veel brouwerijen gevestigd. Ga rechtsaf naar Turftorenstraat, linksaf naar de Laan, rechts naar Uurwerkersgang en links naar Harmonieplein.
17. In het **Harmoniecomplex** zijn onder meer twee faculteiten van de universiteit gevestigd. Oorspronkelijk was de Harmonie een burgersociëteit, waar concerten, tentoonstellingen en andere evenementen werden gehouden. Ga rechtsaf naar de Oude Kijk in 't Jatstraat.
18. In voormalige kloostergebouwen werd in 1614 de Rijksuniversiteit Groningen als tweede universiteit van Nederland opgericht. Het huidige **Academiegebouw** is gebouwd in neorenaissancestijl en werd in 1909 in gebruik genomen.
19. Ga linksaf naar de **Oude Boteringestraat**. Deze vanouds voorname straat herbergt een aantal monumentale panden en bezienswaardigheden, zoals de Openbare Bibliotheek (nr. 18), het Huis met de 13 tempels (nr. 23) en de Doopsgezinde kerk (nr. 33).
20. Ga rechtsaf naar **Spilsluizen**. Langs deze middeleeuwse gracht en vroegere haven, die tot 1876 in open verbinding stond met de zee, zij eb- en vloedkaden. Aan de noordzijde staan enkele typisch Groningse koopmanshuizen. Ga rechtsaf naar de Oude Ebbingestraat.
21. Op de hoek met de Turfsingel (nr. 91) is het bijzondere uithangteken van de **voormalige Apotheek** te zien. Het hert met groot gewei verwijst naar geraspt hertshoorn, wat in vroegere tijden als geneesmiddel werd gezien. Ga links naar Hofstraat en vervolgens links naar Kattenhage.
22. Het volledig gerestaureerde **Vrouw Wilsoors- of Aaffien Olthofsgasthuis** werd in 1866 gesticht en was bedoeld voor oude vrouwen. De leilinden vormden in de zomer

de zonnewering en zo kregen de bewoners het niet te warm. Tegenover het gasthuis ligt de ingang naar de Prinsentuin.

23. **De Prinsenhof**tuin werd in renaissancestijl aangelegd en bestaat uit een kruidentuin met enkele oud-Groninger fruitboomrassen, rosarium, overdekte beukenhagen en buxustuin. In de zomermaanden fungeert de kruidentuin ook als theetuin.
24. **Het Prinsenhof**complex is in de 15^e eeuw oorspronkelijk gebouwd als fraterhuis. In de gebouwen zijn nu een hotel met restaurant en appartementen gerealiseerd. Verlaat de tuin door de poort met zonnewijzer, ga rechts naar de Turfsingel, rechts naar Turfstraat en rechtdoor naar Gardepoort Martiniekerkhof.
25. Het **provinciehuisc**omplex bestaat uit 4 delen. De voorgevel is in neorenaissance stijl, de linkergevel (het Huis met de Drie Koningskoppen) is van Bentheimer zandsteen, erachter bevindt zich het oudste gedeelte; de voormlaige Latijnse school. Jet kleinste straat van Groningen, de Kleine Snor, verbindt met de nieuwbouw.
26. **De Martiniekerk** is ontstaan uit een houten kerkje dat in de loop der eeuwen uitgroeide tot de huidige 15^e eeuwse gotische hallenkerk. Het orgel stamt al van voor 1450.
27. Aan de noordkant van de kerk bevindt zich het provinciaal oorlogsmonument **Sint Joris en de Draak**. Dit kunstwerk bevat veel symboliek.
28. De 15^e eeuwse **Martinitoren** is de trots van Groningen en wordt door de Groningers ook wel 'd'Olle Grieze' genoemd, vanwege de kleur van het verweerde Bentheimer zandsteen. Tornen kerk zijn vernoemd naar Sint Maarten, de schutspatroon van de stad.
29. Het monumentale, neoclassicistische **Stadhuis** dateert van 1810. Aan de rechterkant staat de buste van Rabenhaupt, de generaal die Groningen in 1672 met succes verdedigde tegen de bisschop van Münster en zijn leger.
30. Op het Waagplein staat het **Goudkantoor**, eens het belastingkantoor van Stad en ommeland. De spreuk op de gevel 'Geef de keizer wat des keizers is' verraadt dit.
31. Het in 1996 gebouwde **Waagstraat**complex biedt een combinatie van winkelen, wonen en werken. De Italiaanse architect liet zich bij het ontwerp inspireren door de vooroorlogse Grote Markt.

Rolstoelvriendelijke horecagelegenheden met toilet

Zowel Vapiano (Poelestraat 18) als HEMA (Herestraat 64) is rolstoelvriendelijk en beschikt over een goed toegankelijk mindervalidentoilet. Andere rolstoeltoegankelijke horeca (niet getest) zijn Bommen Berend (Oude Ebbingestraat), 't Feithuis en Prinsenhof (beide Martiniekerkhof).

Parkeergelegenheid

Dichtbij het startpunt kan geparkeerd worden aan het Kwinkenplein of in de Stalstraat. Ook naast de schouwburg zijn ruime plekken, dichtbij de route. Kijk voor overige mindervalidenparkeerplaatsen op <http://live.andes.nl/groningen?cat=disabled>